

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

Przewodniczący:	SSO Sławomir Krajewski
Protokolant:	Sekr. Sądowy Małgorzata Idzikowska - Chrząszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2014 roku w Szczecinie

sprawy z powództwa PKT. PL (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Goleniowie

z dnia 10 września 2013 roku, sygn. akt I C 868/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. w punkcie I oddala powództwo,

b. uchyla punkt II,

2. zasądza od powódki PKT. PL (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz pozwanego J. S. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 września 2013 roku Sąd Rejonowy w Goleniowie zasądził od pozwanego J. S. na rzecz powódki PKT. PL (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 366 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 6 listopada 2010 roku do dnia zapłaty (I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 107 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 60 zł tytułem zastępstwa procesowego (II).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany i wniósł o uchylenie wyroku Sądu I instancji i oddalenie powództwa w całości; ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi I instancji - Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum X Wydział Gospodarczy w Szczecinie i wreszcie o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa oraz zastępstwa procesowego w II instancji według norm prawem przepisanych, a także o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej w zw. z treścią art. 505¹⁰ § 2 kpc.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu:

1. Obrazę przepisów prawa procesowego art. 33 kpc, poprzez rozpoznanie sprawy pomiędzy przedsiębiorcami przez sąd niewłaściwy tj. Sąd Rejonowy w Goleniowie Wydział I Cywilny, podczas gdy wyłącznie właściwy w niniejszej sprawie jest Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum Wydział X Gospodarczy w Szczecinie;

2. Obrazę przepisów prawa procesowego art. 227 kpc oraz art. 233 kpc, poprzez nie przeprowadzenie postępowania dowodowego co do istoty sprawy oraz dowolną ocenę dowodów i uznanie, że powódka wykazała, iż:

- strony skutecznie zawarły umowę, na treść której powołuje się powódka, w szczególności zaś, że pozwanemu znana była osoba składająca ofertę tj. że była nią PKT.PL (...) sp. z o.o. w W., znany był stronom termin zawarcia umowy (co stoi w sprzeczności z ustalonym stanem faktycznym, albowiem powódka nie wykazała jakim dniu miała miejsce rozmowa telefoniczna nagrana na płycie CD), że powódka była należycie reprezentowana podczas zawierania umowy, zaś K. B. (1) (konsultantka) miała upoważnienie spółki do jej reprezentowania i skutecznego zawierania w jej imieniu umów z osobami trzecimi;

- strony ustaliły w rozmowie essentialia negotii umowy, w szczególności zaś, fakt zawarcia umowy w dniu rozmowy (nie ustalonym przez Sąd), co będzie przedmiotem świadczenia ze strony powódki, tj. w szczególności, do czego się zobowiązała, a także regulamin świadczenia znajdujący się na stronie internetowej stanowi część składową umowy oraz wiąże strony w zakresie regulacji w nim zawartych,

3. Obrazę przepisów prawa procesowego art. 227 kpc oraz art. 233 kpc, poprzez nie przeprowadzenie postępowania dowodowego co do istoty sprawy oraz dowolną ocenę dowodów i uznanie, że pozwany nie wykazał, iż:

- powódka nie zawarła z nim skutecznie umowy, na treść, której powołuje się w pozwie;

- powódka niewłaściwie wykonała umowę na treść której powołuje się w pozwie;

- skutecznie odstąpił od umowy;

- strony nie ustaliły essentialia negotii umowy, w szczególności zaś, że stron nie wiązał regulamin, na którego treść powołuje się powódka;

4. Błąd w ustaleniach faktycznych mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez przyjęcie, że:

- K. B. (1) była konsultantką powódki, że była jej pracownikiem oraz umocowaną przez nią do zawierania w jej imieniu umów z osobami trzecimi oraz że pozwany w ogóle rozmawiał z taką osobą w bliżej niesprecyzowanym dniu, podczas gdy z treści jedyne dowodu mającego potwierdzić tą okoliczność takiego wniosku nie można wywieść, albowiem z treści nagrania CD wynika wprost, iż osoba przedstawiająca się jako K. B. (2) kontaktuje się z „wydawnictwa (...)”, nie zaś jako pełnomocnik powódki, czyli „PKT.PL (...) sp. zoo w W.”;

- stroną umowy (oferentem) zawartej ustnie była powódka PKT.PL (...) sp. zoo w W., podczas gdy z jedyne dowodu mającego potwierdzić tą okoliczność takiego wniosku nie można wywieść, albowiem z treści nagrania CD wynika wprost, iż osoba przedstawiająca się jako K. B. (2) kontaktuje się z „wydawnictwa (...)”, nie zaś jako pełnomocnik powódki, czyli „PKT.PL (...) sp. zoo w W.”;

- znany jest termin (dzień) zawarcia umowy, na treść, której powołuje się powódka;

- pomiędzy stronami doszło do skutecznego zawarcia umowy na odległość w rozumieniu kc, a strony ustaliły wzajemnie essentialia negotii umowy, na treść której powołuje się powódka, podczas gdy z treści jedyne dowodu mającego potwierdzić tą okoliczność takiego wniosku nie można wywieść, albowiem z treści nagrania CD wynika wprost, iż osoba przedstawiająca się jako K. B. (2) w początkowej fazie rozmowy twierdzi, iż kontaktuje się z pozwanym „w celu potwierdzenia Pana danych teleadresowych (...) jak również w celu ustalenia zapisu na kolejny rok.”, dopiero zaś po kilkunastu minutach rozmowy informuje pozwanego, iż rozmowa zostanie nagrana w „celu potwierdzenia warunków zamówienia”, co nie odpowiadało prawdzie;

- strony ustaliły termin odstąpienia od umowy i że termin ten wynosił, jeden dzień od dzisiaj” tj. termin nieznanymi ani kodeksowi cywilnemu, ani żadnej innej ustawie, a więc niemożliwy do ustalenia, a przez to nieważny;

5. Obrazę przepisów prawa procesowego art. 207 § 6 kpc poprzez:

- uwzględnienie dowodu z dokumentów złożonych wraz z pismem procesowym z dnia 28 sierpnia 2013 roku w postaci regulaminu z dnia 20 kwietnia 2010 roku oraz oryginału książki telefonicznej S. 2011 na potwierdzenie okoliczności należytego wykonania przez powódkę umowy, podczas gdy okoliczności te powódka winna udowodnić już na etapie uzupełniania pozwu kierowanego do Sądu Rejonowego w Goleniowie, albowiem okoliczność nienależytego wykonania umowy pozwany podnosił w sprzeciwie od elektronicznego nakazu zapłaty, zaś powódka dowody na okoliczność przeciwną zgłosiła dopiero w trzecim piśmie procesowym w sierpniu 2013 roku,

- nieuwzględnienie zarzutów pozwanego dotyczących niewłaściwej reprezentacji spółki przy zawieraniu umowy, które zdaniem Sądu Rejonowego były spóźnione, podczas gdy okoliczność tą pozwany mógł podnieść dopiero po doręczeniu wraz z uzupełnionym pozwem nagrania rozmowy na płycie CD, która miała świadczyć o zawarciu umowy pomiędzy stronami i przedstawieniu przez powódkę okoliczności zawarcia tej umowy;

6. Naruszenie przepisu prawa procesowego art. 232 kpc i art. 6 kc, poprzez uznanie, że powódka podołała ciężarowi udowodnienia okoliczności, iż pomiędzy stronami doszło do skutecznego zawarcia na odległość umowy na treść której powołuje się w pozwie, że strony ustaliły essentialia negotii tej umowy, że powódka należycie wykonała umowę oraz że pozwany skutecznie od tej umowy nie odstąpił, a tym samym że jest zobowiązany do zapłaty za wykonanie usługi podczas gdy z żadnego z przeprowadzonych przez nią dowodów takich wniosków nie sposób wywieść;

7. Naruszenie przepisu prawa materialnego art. 66 § 1 kc, w zw. z art. 66¹ § 1 i 2 kc, poprzez przyjęcie, iż oświadczenie złożone telefonicznie pozwanemu w bliżej nieokreślonym dniu przez osobę przedstawiającą się jako K. B. (2) stanowiło ofertę PKT.PL (...) sp. zoo, w rozumieniu kodeksu cywilnego oraz że była to oferta w postaci elektronicznej złożona przedsiębiorcy;

8. Naruszenie art. 70 § 1 kc poprzez jego błędne zastosowanie, a przez to przyjęcie, iż umowa pomiędzy stronami zawarta została podczas rozmowy telefonicznej w bliżej nieokreślonym dniu, nie zaś dopiero z chwilą faktycznego przystąpienia przez powódkę do jej wykonania;

9. Naruszenie art. 84 § 1 kc, w zw. z art. 85 kc, poprzez uznanie, iż pozwany w związku z treścią rozmowy przeprowadzonej z osobą przedstawiającą się jako K. B. (2), nie działał pod wpływem błędu wywołanego zniekształceniem oświadczenia woli przez tą osobą;

10. Naruszenia art. 201 §1 ksh, w zw. z art. 205 § 1 i 2 ksh, poprzez przyjęcie, wbrew normom zawartym w tych przepisach, iż oświadczenie osoby innej niż członek zarządu spółki lub jej pełnomocnika (działającego na podstawie właściwego umocowania) złożone wobec osoby trzeciej wywołują określony skutek prawny w postaci skutecznego zawarcia umowy na odległość i jednocześnie, że oświadczenie osoby trzeciej złożone wobec osoby nie będącej ani członkiem zarządu spółki z o.o. ani jej pełnomocnikiem wywołują określone skutki prawne po stronie spółki, w szczególności polegające na skutecznym zawarciu umowy na odległość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się zasadną i jako taka podlegała uwzględnieniu.

Na wstępie Sąd Okręgowy wskazuje, iż jak słusznie ustalił Sąd Rejonowy, w przedmiotowym postępowaniu po obu stronach występują przedsiębiorcy. Tym samym, nie znajdują w niniejszej sprawie zastosowania przepisy ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, w tym dotyczące zawierania umów na odległość, bowiem niewątpliwie w sprawie nie występuje konsument.

Nadto odnosząc się w tym kontekście do zarzutu pozwanego dotyczącego niewłaściwości Sądu orzekającego w sprawie w pierwszej instancji wskazać należy, iż przepisy o odrębnym postępowaniu gospodarczym zostały uchylone z dniem 3 maja 2012 roku, zaś pozew w niniejszym postępowaniu został wniesiony do sądu w dniu 3 lipca 2012 roku. Podkreślić w związku z tym należy, iż samo naruszenie właściwości funkcjonalnej sądu, nie jest istotnym uchybieniem, a w szczególności nie skutkuje nieważnością postępowania. Tym samym nie zachodziła w niniejszym postępowaniu jego nieważność z uwagi na fakt rozpoznania sprawy przez Sąd o innej właściwości funkcjonalnej, aniżeli wynikałoby to z właściwych przepisów.

Sąd Odwoławczy rozpoznając apelację zważył, iż już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji pozwany podniósł zarzut braku umocowania do działania w imieniu powódki K. B. (2), tj. braku jej umocowania do zawarcia umowy będącej podstawą dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia.

Zarzut ten okazał się uzasadniony i przesądzał o bezzasadności powództwa.

Przed wszystkim Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu Rejonowego, że zarzut ten był spóźniony.

Został on podniesiony przez pozwanego po raz pierwszy w piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2013 roku.

Podkreślenia wymaga, że Przewodniczący, w zarządzeniach z dnia 5 grudnia 2012 roku, 18 stycznia 2013 roku i 28 lutego 2013 roku, określał porządek składania pism procesowych, zobowiązując stronę powodową do ustosunkowania się w terminie 14 dni do twierdzeń pozwanego zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty i właśnie w ww. piśmie z dnia 19 lutego 2013 roku, zaś pozwanego do ustosunkowania się do przedłożonej przez powódkę płyty CD, w terminie 14 dni, pod rygorem przyjęcia, że nie kwestionuje tego dowodu.

Zgodnie z art. 207 § 3 kpc przewodniczący może także przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę zobowiązać strony do złożenia dalszych pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, termin, w którym należy je złożyć, i okoliczności, które mają być wyjaśnione. W toku sprawy złożenie pism przygotowawczych następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi, chyba że pismo obejmuje wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu. Wedle § 7 in fine tego art. zwrotowi podlega pismo przygotowawcze złożone z naruszeniem § 3.

W ocenie Sądu Okręgowego przyjęć należy, że złożenie pisma procesowego pozwanego z dnia 19 lutego 2013 roku zostało w powyższy sposób usankcjonowane (pismo zostało złożone z zachowaniem terminu 14 dni zakreślonego w piśmie sądowym z dnia 31 stycznia 2013 roku). Przewodniczący zresztą nie wydał zarządzenia o zwrocie pisma, a co więcej zdecydował o doręczeniu odpisu tego pisma powodowi, wraz z zobowiązaniem do ustosunkowania się do twierdzeń i zarzutów tam zawartych.

Powyższe nie pozbawiało jednakowoż Sądu pierwszej instancji uprawnienia do uznania przedmiotowych twierdzeń pozwanego, za spóźnione. Zgodnie, bowiem z treścią art. 207 § 6 kpc sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego brak było w okolicznościach sprawy ku temu podstaw. Uwzględnienie tychże twierdzeń nie skutkowało, bowiem zwłoką w rozpoznaniu sprawy. W tym kontekście jeszcze raz wskazać należy, że Przewodniczący zobowiązał powoda do ustosunkowania się do twierdzeń zawartych w analizowanym piśmie z dnia 19 lutego 2013 roku, a co więcej po przeprowadzeniu rozprawy z dnia 4 czerwca 2013 roku, zobowiązał powoda do nadesłania dokumentów kwestionowanych przez pozwanego i wyrok w sprawie został wydany dopiero w dniu 10 września 2013 roku.

Nie sposób także uznać tego zarzutu za merytorycznie bezzasadny, co lakonicznie i bez powołania się na jakiegokolwiek normy prawne, uczynił Sąd pierwszej instancji na dwunastej stronie pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Po pierwsze podkreślić tutaj trzeba, że strona powodowa nie ustosunkowała się w jakikolwiek sposób do tego zarzutu pozwanego, w tym także nie złożyła odpowiedzi na apelację.

Nie można tu tracić z pola widzenia, że zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, normowaną w art. 6 kc, to strona powodowa winna była wykazać, że umowa, z której ma wynikać roszczenie pozwu, została ważnie i skutecznie zawartą, w tym co do umocowania osoby ją zawierającej w imieniu powódki do składania oświadczeń woli.

Do składania oświadczeń woli w imieniu powódki (jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością), co do zasady był uprawniony na gruncie art. 201 § 1 ksh zarząd tej spółki - w sposób określony w art. 205 § 1 ksh.

Nie budzi żadnych wątpliwości i pozostaje poza sporem, że K. B. (2), nie wchodziła i nie wchodzi w skład zarządu powodowej spółki.

Zważyć jednak należało, iż stosownie do dyspozycji art. 95 § 1 kc z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego (§ 2). Wedle art. 96 kc umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo). Udzielenie takiego pełnomocnictwa wymaga, zatem złożenia oświadczenia przez podmiot upoważniony do reprezentacji mocodawcy.

Stąd nie jest wykluczonym i powszechnie występuje w obrocie prawnym zawieranie umów przez pełnomocnika, co dotyczy także umów zawieranych przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W przypadku wadliwości lub braku takiego umocowania pełnomocnika ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w imieniu której umowa została zawarta (art. 103 § 1 kc).

Powódka nie wykazała, że oświadczenie takie zostało złożone, choćby w sposób dorozumiany, w tym poprzez przystąpienie do wykonywania umowy, do czego koniecznym jest posiadanie przez mocodawcę (organ upoważniony do jego reprezentacji) świadomości jej zawarcia.

Za takie potwierdzenie nie może zostać uznane także złożenie pozwu w rozpoznawanej sprawie, gdzie pozew ten został podpisany przez zawodowego pełnomocnika - radcę prawnego, który po pierwsze nie złożył oświadczenia w tym przedmiocie i po wtóre nie posiadał umocowania do składania oświadczeń o charakterze materialnoprawnym w imieniu powoda, będąc jedynie pełnomocnikiem procesowym, w rozumieniu art. 91 kpc i to z pełnomocnictwem ogólnym, a nie udzielonym indywidualnie do rozpoznawanej sprawy.

Wreszcie zastosowania w sprawie nie znajduje norma prawna, zawarta w art. 97 kc, do której zdawał się odwoływać Sąd pierwszej instancji. Zgodnie z jego treścią osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

W doktrynie prawa (vide: Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak, Komentarz do art. 97 Kodeksu cywilnego, Lex el., stan prawny 2012.06.01) przyjmuje się przepis art. 97 k.c. nie znajdzie wprost zastosowania do handlu elektronicznego z uwagi na przewidziane w nim kryterium przestrzenno-funkcjonalne "lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonego do obsługi publiczności", skoro istota tego obrotu wyraża się m.in. w tym, że odbywa się on bez wykorzystania takich lokali. Przez pojęcie osoby czynnej w takim lokalu należałoby w obrocie elektronicznym rozumieć osobę czynną (dokonującą czynności prawnych, składającą oświadczenia, dokonującą zawiadomień) w środkach komunikacji elektronicznej należących do przedsiębiorcy, za pomocą których wykonywana jest obsługa klientów. Natomiast znajdzie on zastosowanie w sytuacjach, gdy przedsiębiorca dysponuje wskazanymi lokalami, a osoba czynna w takim lokalu komunikuje się z klientami, składając oświadczenia, dokonując zawiadomień - po zawarciu umowy - wykorzystując środki komunikacji elektronicznej, zwłaszcza pocztę elektroniczną.

Niezależnie od powyższego w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że owa K. B. (2) w chwili przedmiotowej rozmowy telefonicznej znajdowała się w lokalu spełniającym powyższe wymogi. Przykładowo możliwym jest, że wykonywała ona prace na zlecenie powódki we własnym mieszkaniu, czy innym miejscu. Niczego nie zmienia tu okoliczność nagrywania rozmowy, co jest zapewne technicznie możliwym nie tylko w lokalu przedsiębiorstwa.

Skoro, więc powódka nie przedłożyła odpowiedniego pełnomocnictwa dla K. B. (2), ani też nie złożyła oświadczenia w przedmiocie potwierdzenia zawarcia przez nią przedmiotowej umowy, to w zakresie tej ostatniej czynności zachodzi stan bezskuteczności zawieszony, a tym samym powódka w obecnym stanie rzeczy nie może dochodzić żadnych roszczeń wywodzonych z takiej umowy.

Powyższe czyni powództwo bezzasadnym i w konsekwencji prowadzi do konieczności jego oddalenia.

Tym samym zbędnym jest odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacji.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 kpc, orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło na podstawie art. 108 § 1 kpc i art. 98 § 1 i 2 kpc, przy uwzględnieniu konieczności uznania powódki za przegrywającą to postępowanie i wysokości jego kosztów poniesionych przez pozwanego, w postaci opłaty od apelacji.